radinių išvis nerasta. Įkapių skaičiumi turtingiausi kapai 264 (auskariukas, 3 žvangučiai, žiedas), 275 (kabutis, žiedas, grandis, peilis), 279 (3 žiedai).

Pastarųjų metų tyrinėjimai parodė, kad visa menama senkapio teritorija greičiausiai yra daugmaž vienodai tankiai užlaidota. Centrinėje – aukščiausioje – paminklo dalyje kapai yra praktiškai po velėna, apardyti ariant, todėl šią paminklo vietą reikia griežtai prižiūrėti, o gal net būtų tikslinga ją ateityje ištirti. Kaip ir ankstesniais metais aptiktieji griautiniai mirusiųjų kapai datuotini XIII a. pabaiga – XIV a., laikotarpiu iki 1390 m., Kernavės miesto sudeginimo. Kaimavietės sodybos liekanas, sprendžiant iš datuotinų radinių bei aptiktos keramikos tipų, reikėtų datuoti XVI–XVII a.

KERNAVĖ–KRIVEIKIŠKIS CEMETERY

In 2002 VU and KAIM continued the exploration of Kernavė–Kriveikiškis cemetery dated to the end of 13th century – the 15th century. The area explored was 240 m^2. The remains of a homestead dated to the 14th–17th centuries were detected. 39 inhumations were found and explored. 15 graves had burial items. Most of the burial items were diadems, earrings and rings.

PAEŽERIŲ KAPAS

Gintautas ZABIELA

2002 m. rugsėjo 30 d. į LII paskambino vienos statybos organizacijos darbų vykdytojas Gintas Hofenas ir pranešė, kad Molėtų rajone kasant griovį rasti žmogaus griaučiai ir monetos. Pagal pasakojimą atrodė, kad tai 1959 m. LII ir UKM tyrinėtas Ambraziškių (Pušaloto) senkapis (žr. O. Navickaitė-Kuncienė, XIII–XIV m. e. amžių plokštinis kapinynas Pušaloto kaime, Molėtų raj., *Lietuvos TSR Mokslų Akademijos darbai. A serija,* V., 1963, t. 1(14), p. 99–114). 2002 m. spalio 1 d. skubiai nuvykta į vietą. Susipažinus su situacija atkastos minėto kapo liekanos, metalo detektoriumi patikrintos iš elektros kabelio griovelio iškastos žemės, surinkti radiniai, kapo osteologinė medžiaga.

Žmogaus kapas rastas Paežerių kaime, kuris yra greta (į V) Ambraziškių (Pušaloto) kaimo, apie 70 m į ŠR nuo Antapušių ežero R kranto (51 pav.). Tai Antapušių ežero R krante esanti apie 200x200 m dydžio, iki 6 m aukščio kalva (52 pav.), kurios ŠV dalyje, senoje sodybvietėje darbininkai stato namą. Nuo aukščiau minėto Pušaloto senkapio ji nutolusi į PV per 1,8 km. Didžioji kalvos dalis dabar dirvonuoja, anksčiau buvo ariama. Vietos gyventojai negirdėję, kad kalvoje būtų kas nors rasta. Į statomą namą buvo kasamas nevisiškai tiesus 40 cm pločio, 80 cm gylio, apie 200 m ilgio elektros kabelio griovelis, einantis nuo kalvos PR pašlaitėje stovinčio elektros stulpo link statomos sodybos. Maždaug šio griovelio viduryje (pagal ilgį) (N55°08'25.0" E25°15'14.4") ir buvo aptikti žmogaus griaučiai.

Kapo duobė rusvame su kalkakmeniais kietame priemolyje neišsiskyrė. 80 cm gylyje,

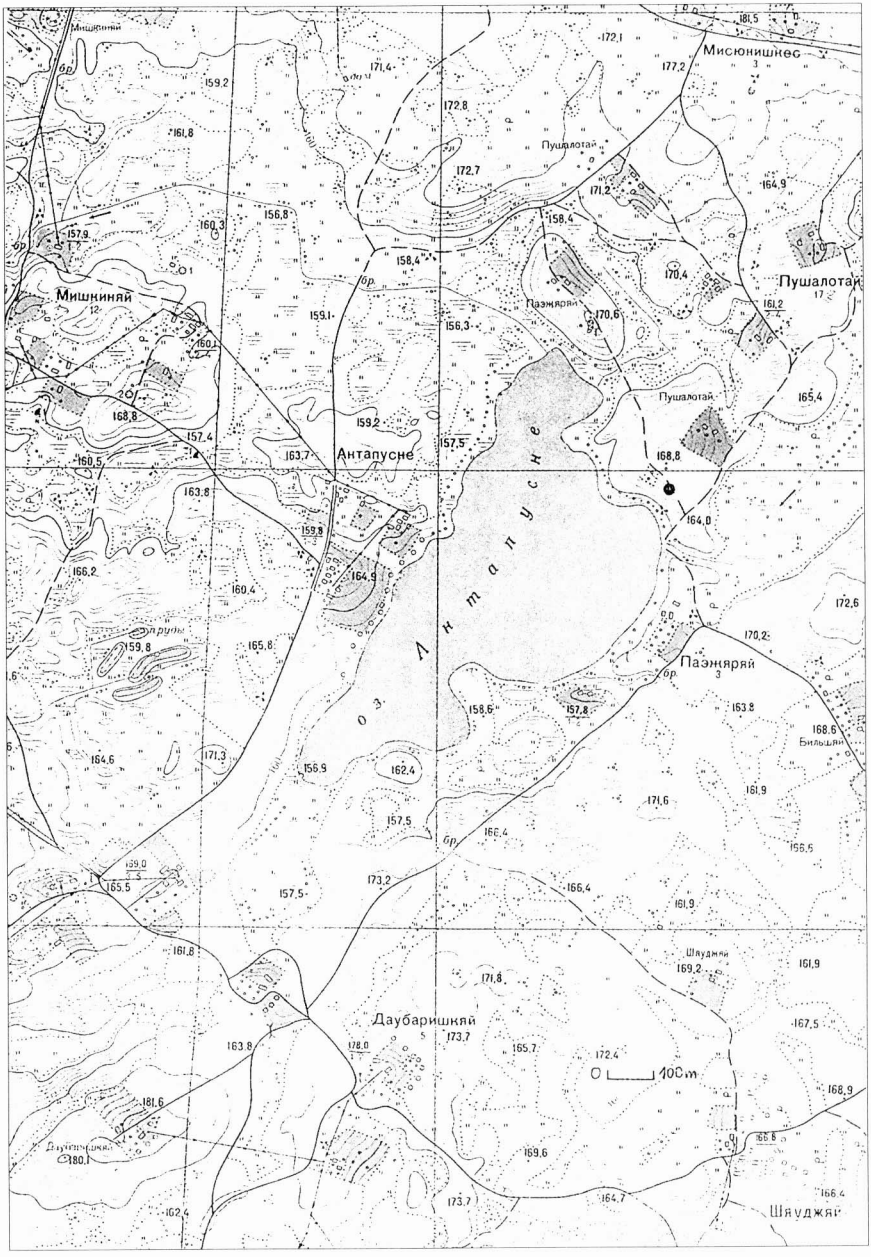

51 pav. Paežerių radimvietės (•) situacijos planas. *G. Zabielos brėž.*
Fig. 51. Situational plan of Paežeriai find spot (•).

52 pav. Kapo radimo vieta iš P. *G. Zabielos nuotr.*
Fig. 52. Grave find spot from the south.

dalinai elektros kabelio griovelyje, dalinai nuo jo ties griaučiais padarius apie 80x30 cm dydžio trikampę išpjovą į P, atkasti suaugusio žmogaus griaučiai. Mirusysis palaidotas aukštielninkas, ant dešiniojo šono, galva beveik V (295°) kryptimi (53 pav.). Griaučiai išlikę visi, tačiau nuo juosmens kojų link buvo nuardyti bekasant griovelį. Fiksuojamas griaučių ilgis – 160 cm. Dešinė ranka iki alkūnės ištiesta palei šoną, per alkūnę smarkiai sulenkta ir plaštaka padėta prie smakro, kairės rankos padėties nustatyti nepavyko, nes ji nuardyta kasant griovelį. Karsto pėdsakų nepastebėta. Tarp kaulų darbininkai rado geležinį karsto sukabinimą vienu du kartus stačiu kampu lenktu, kitu nulūžusiu galu, padarytą iš keturkampės į galus siaurėjančios juostelės. Dirbinio ilgis – 99 mm, storis per vidurį – 11x4 mm, užlenkto galo ilgis – 37 mm, paties galo antro atlenkimo ilgis 16 mm, svoris 22 g (54 pav.). Kape palaidotas 45–45 m. vyras (osteologinę medžiagą ištyrė VU MF Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros doc. Rimantas Jankauskas).

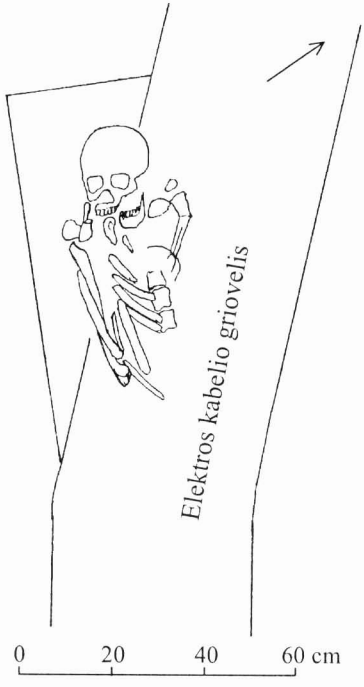

53 pav. Kapo 1 planas. *A. Zabielienės brėž.*
Fig. 53. Plan of grave 1.

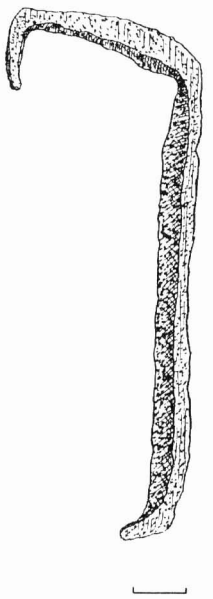

54 pav. Geležinis apkalas iš kapo 1.
A. Zabielienės pieš.
Fig. 54. Iron shell from grave 1.

7 m į ŠV nuo kapo, tame pačiame elektros kabelio griovelyje, irgi rusvame su kalkakmeniais kietame priemolyje, 70 cm gylyje darbininkai iškasė 4 monetas. Dar viena, penkta moneta aptikta metalo detektoriumi tarp išmestų iš griovelio žemių. Tai 1630 m. Gustavo II Adolfo Elbingo biloninis šilingas (skersmuo 16 mm, svoris 0,505 g) (55:1 pav.);

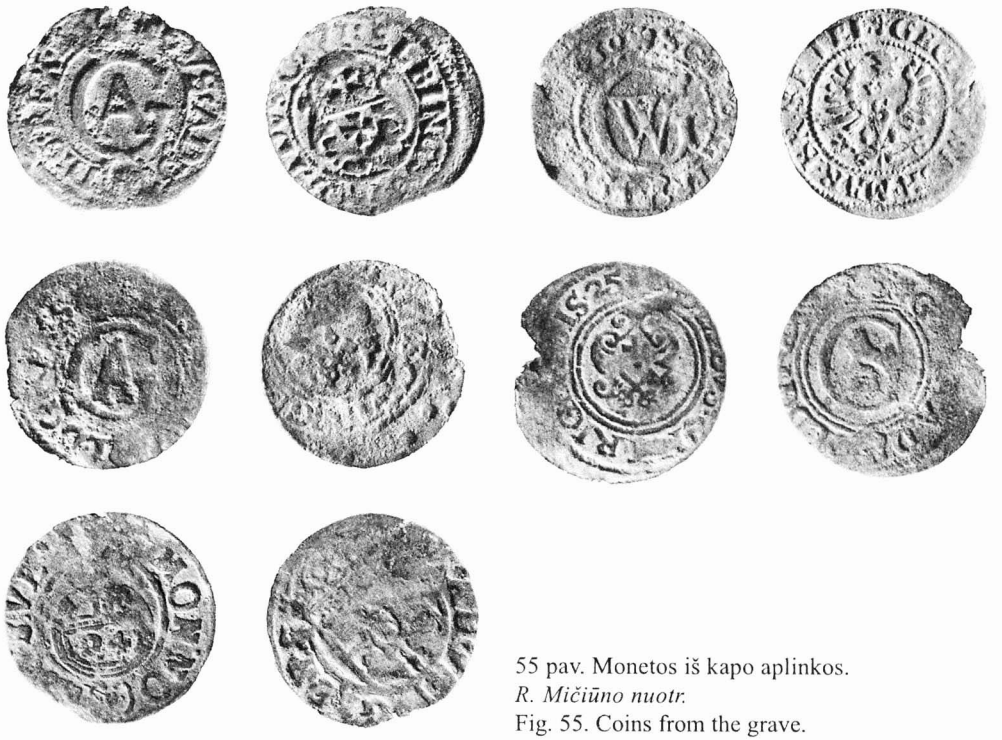

55 pav. Monetos iš kapo aplinkos.
R. Mičiūno nuotr.
Fig. 55. Coins from the grave.

1660 m. Prūsijos Georgo Vilhelmo biloninis šilingas (skersmuo 16 mm, svoris 0,553 g) (55:2 pav.); ? m. (datos vietoje štampas nepakliuvo į monetos ruošinį) Gustavo II Adolfo Rygos biloninis šilingas (skersmuo 16 mm, svoris 0,518 g) (55:3 pav.); 1625 m. Gustavo II Adolfo Rygos biloninis šilingas (skersmuo 17 mm, svoris 0,874 g) (55:4 pav.) ir 1623 m. Gustavo II Adolfo Švedijos Elbingo sidabrinis pusantrokas (skersmuo 20 mm, svoris 0,919 g) (55:5 pav.) (monetų priklausomybę nustatė LNM Numizmatikos skyriaus darbuotojas Eduardas Remecas). Jokių kapo požymių šioje vietoje nepastebėta. Kapo ir monetų radimo aplinkoje metalo detektoriumi plačiau patikrinus iš griovelio išmestas žemes daugiau nieko nerasta.

Pagal gruntą ir tai, kad anksčiau nieko nebūdavo randama, neatrodo, kad čia būtų senkapis. Greičiausiai tai pavienis palaidojimas. Kapo tyrimo metu elektros kabelio griovelis buvo visiškai iškastas ir visame jo ilgyje jokių palaidojimų ar kultūrinio sluoksnio pėdsakų nepastebėta.

2002 m. apie 1 m^2 dydžio plotelyje atkasus griautinio kapo liekanas pagal jame rastą geležinį karsto sukabinimą ir netoliese rastas monetas galime datuoti XVII a. Visa tyrinėjimų metu surinkta archeologinė medžiaga perduota Molėtų krašto muziejui Molėtuose.

PAEŽERIAI GRAVE

On 1 October 2002, in the Paežeriai village (Molėtai district), the remains of a grave detected during construction were excavated. The finds were metal–detected. The osteological material was taken from the grave. The grave was detected in the hill, up to 6 m high and 200x 200 size situated 70 m to the north-east from the eastern bank of Antapušiai lake (Fig. 52). At the depth of 80 cm a male skeleton, 40–45 year-old, was excavated. The buried individual was supine, on the right side, his head orientated almost to west 295° (Fig. 53). The length of skeleton was 160 cm. The right arm up to the elbow extended along the side, folded at the elbow and his hand placed at the jaw. The position of the left arm was not established. Among the bones an iron hook for coffin was found (Fig. 54). 7 m to northwest from the burial at a depth of 70 cm, there were excavated 5 small nominal value coins, minted in 1623–1660 (Fig. 55). In the area of 1 m^2 the remains of the inhumation grave according to the iron hook as well as to the coins might be dated to the 17th century and considered to be an individual burial.